

સી.આર.સી. નખત્રાણા - વર્ષ : ૨૦૧૯-૨૦

ધોરણ ૪ - વિષય : પર્યાવરણ (દ્વિતીય સત્ર)

ક્રમ	પાઠનું નામ	અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ	
13	નદીની સફર	1	વિભિન્ન સજીવો (દા.ત. વનસ્પતિ, પ્રાણીઓ, વડીલો અને અશક્ત વ્યક્તિઓ) તથા વિવિધ સ્ત્રોતો (દા.ત. ખોરાક, પાણી અને જાહેર મિલકતો) ની કાળજી લે છે.
14	રાજનું ખેતર	2	ભૂતકાળ અને વર્તમાનકાળની સુવિધાઓના સાધનો વચ્ચે તફાવત સમજે છે. (દા.ત. વાહનવ્યવહાર, ચલણ, રહેઠાણ, સામગ્રી, સાધનો, કૌશલ્યો, ખેતી, બાંધકામ વગેરે)
		3	વારસાગત રીતે મળેલ વિવિધ કૌશલ્યો વ્યવસાય જેવાકે ખેતી, બાંધકામ, કલાઓ અને હસ્તઉદ્યોગ વગેરેની તાલીમમાં સંસ્થાઓની દૈનિક જીવનમાં ભૂમિકા વર્ણવે છે.
		4	દૈનિક જરૂરિયાતો જેવીકે ખોરાક, પાણી, કપડાના ઉત્પાદન અને પ્રાપ્ત કરવાની પ્રક્રિયા સમજે. (દા.ત. અનાજનું ખેતરમાંથી બજારમાં અને ત્યાંથી ઘર સુધી પહોંચવું તથા સ્થાનિક સ્ત્રોતોમાંથી પ્રાપ્ત પાણીને ઘરેલુ શુદ્ધિકરણની રીતો)
15	બજારથી ઘર સુધી	5	વારસાગત રીતે મળેલ વિવિધ કૌશલ્યો વ્યવસાય જેવાકે ખેતી, બાંધકામ, કલાઓ અને હસ્તઉદ્યોગ વગેરેની તાલીમમાં સંસ્થાઓની દૈનિક જીવનમાં ભૂમિકા વર્ણવે છે.
		6	દૈનિક જરૂરિયાતો જેવીકે ખોરાક, પાણી, કપડાના ઉત્પાદન અને પ્રાપ્ત કરવાની પ્રક્રિયા સમજે. (દા.ત. અનાજનું ખેતરમાંથી બજારમાં અને ત્યાંથી ઘર સુધી પહોંચવું તથા સ્થાનિક સ્ત્રોતોમાંથી પ્રાપ્ત પાણીને ઘરેલુ શુદ્ધિકરણની રીતો)
16	કામનો મહિનો	7	પક્ષીઓ અને પ્રાણીઓમાં રહેલ વિવિધતાઓને ઓળખે છે. (દા.ત. ચાંચ, પંજો, કાન, વાળ, માળો અને રહેઠાણ)
		8	સમૂહમાં રહેતા પ્રાણીઓ અને માળા બાંધતા પક્ષીઓના વર્તનોને સમજે છે. (દા.ત. કીડીઓ, માખીઓ, હાથીઓ વગેરે)
		9	અવલોકનક્ષમ લક્ષણો જેવા કે, દેખાવ, વૃત્તિ, ઉપયોગ, ગંધ, સ્વાદ, ગમો-અણગમો વગેરેને આધારે પ્રાણીઓ, પક્ષીઓ, છોડ, પદાર્થો અને કચરો વગેરેના જૂથ પાડશે.
17	તેજલ અમદાવાદમાં	10	સંયુક્ત કુટુંબના સભ્યોના પારિવારિક સંબંધોને ઓળખે.
		11	જન્મ લગ્ન અને સ્થળાંતરને કારણે માનવ કુટુંબમાં થતા ફેરફારોને સમજે છે.
18	ગામ-ગામના પાણી	12	સ્વાસ્થ્ય તથા પુન:ઉપયોગ અને પુન:ઉત્પાદન અંગેના વિવેકપૂર્ણ ઉપાયો સૂચવે છે.
		13	વિભિન્ન સજીવો (દા.ત. વનસ્પતિ, પ્રાણીઓ, વડીલો અને અશક્ત વ્યક્તિઓ) તથા વિવિધ સ્ત્રોતો (દા.ત. ખોરાક, પાણી અને જાહેર મિલકતો) ની કાળજી લે છે.
		14	દૈનિક જરૂરિયાતો જેવીકે ખોરાક, પાણી, કપડાના ઉત્પાદન અને પ્રાપ્ત કરવાની પ્રક્રિયા સમજે. (દા.ત. અનાજનું ખેતરમાંથી બજારમાં અને ત્યાંથી ઘર સુધી પહોંચવું તથા સ્થાનિક સ્ત્રોતોમાંથી પ્રાપ્ત પાણીને ઘરેલુ શુદ્ધિકરણની રીતો)
19	સાથે જમીએ	15	કુટુંબ, શાળા અને પાડોશમાં બનેલ બનાવો વગેરે પરથી અવલોકન અને અનુભવ કરી મૌખિક અભિપ્રાય આપે. (દા.ત. પસંદગી, નિર્ણય લેવો, સમસ્યા નિવારણ, જાહેર સ્થળોએ જાતિગત ભેદભાવો, પાણી, મધ્યાન ભોજન, સમૂહભોજન બાળકોના હક્કો, શાળામાં બાળકો નું અપમાન, સજા, બાળમજૂરી વગેરે)
		16	પોતાના અવલોકનોનો અનુભવ વસ્તુઓ અંગેની માહિતી પ્રવૃત્તિઓ મહત્વની ઘટનાઓ કે મુલાકાત લીધેલ સ્થળોને નોંધે છે તથા પ્રવૃત્તિઓ અને અસાધારણ ઘટનાઓ ની આગાહી કરે છે. (જેમ કે મેળાઓ, તહેવારો, ઐતિહાસિક સ્થળો)

સી.આર.સી. નખત્રાણા - વર્ષ : ૨૦૧૯-૨૦

ધોરણ ૪ - વિષય : પર્યાવરણ (દ્વિતીય સત્ર)

ક્રમ	પાઠનું નામ	અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ	
20	ખોરાક અને મઝા	17	દૈનિક જરૂરિયાતો જેવીકે ખોરાક, પાણી, કપડાના ઉત્પાદન અને પ્રાપ્ત કરવાની પ્રક્રિયા સમજે. (દા.ત. અનાજનું ખેતરમાંથી બજારમાં અને ત્યાંથી ઘર સુધી પહોંચવું તથા સ્થાનિક સ્ત્રોતોમાંથી પ્રાપ્ત પાણીને ઘરેલું શુદ્ધિકરણની રીતો)
		18	સાઈનબોર્ડ, પોસ્ટર્સ, ચલણી નોટ/ સિક્કા, રેલવે ટીકીટ, ટાઈમ ટેબલ વગેરેમાં આપેલ માહિતીનો ઉપયોગ કરે.
21	જગત મારા ઘરમાં	19	સંયુક્ત કુટુંબના સભ્યોના પારિવારિક સંબંધોને ઓળખે.
		20	કુટુંબ, શાળા અને પાડોશમાં બનેલ બનાવો વગેરે પરથી અવલોકન અને અનુભવ કરી મૌખિક અભિપ્રાય આપે. (દા.ત. પસંદગી, નિર્ણય લેવો, સમસ્યા નિવારણ, જાહેર સ્થળોએ જાતિગત ભેદભાવો, પાણી, મધ્યાન ભોજન, સમૂહભોજન બાળકોના હક્કો, શાળામાં બાળકો નું અપમાન, સજા, બાળમજૂરી વગેરે)
22	પટોળા	21	વારસાગત રીતે મળેલ વિવિધ કૌશલ્યો વ્યવસાય જેવાકે ખેતી, બાંધકામ, કલાઓ અને હસ્તઉદ્યોગ વગેરેની તાલીમમાં સંસ્થાઓની દૈનિક જીવનમાં ભૂમિકા વર્ણવે છે.
23	દેશ-પરદેશ	22	જન્મ લગ્ન અને સ્થળાંતરને કારણે માનવ કુટુંબમાં થતા ફેરફારોને સમજે છે.
		23	પોતાના અવલોકનોનો અનુભવ વસ્તુઓ અંગેની માહિતી પ્રવૃત્તિઓ મહત્વની ઘટનાઓ કે મુલાકાત લીધેલ સ્થળોને નોંધે છે તથા પ્રવૃત્તિઓ અને અસાધારણ ઘટનાઓ ની આગાહી કરે છે. (જેમ કે મેળાઓ, તહેવારો, ઐતિહાસિક સ્થળો)
		24	સાઈનબોર્ડ, પોસ્ટર્સ, ચલણી નોટ/ સિક્કા, રેલવે ટીકીટ, ટાઈમ ટેબલ વગેરેમાં આપેલ માહિતીનો ઉપયોગ કરે.
		25	સ્વાસ્થ્ય તથા પુન:ઉપયોગ અને પુન:ઉત્પાદન અંગેના વિવેકપૂર્ણ ઉપાયો સૂચવે છે.
24	મસાલેદાર કોચડા	26	અવલોકનક્ષમ લક્ષણો જેવા કે, દેખાવ, વૃત્તિ, ઉપયોગ, ગંધ, સ્વાદ, ગમો-અણગમો વગેરેને આધારે પ્રાણીઓ, પક્ષીઓ, છોડ, પદાર્થો અને કચરો વગેરેના જૂથ પાડશે.
25	મારો જિલ્લો	27	પોતાના જિલ્લાની માહિતી મેળવે છે અને વિશેષતાઓ જાણે છે.